

PERFORMANS ÜCRETİ HESAPLAMA ESASLARI VE ÖRNEKLERİ

Kurucu, yönetim ücretinin yanı sıra aşağıdaki koşulların gerçekleşmesi halinde fon katılımcılarından farklı dönemlerde yaptıkları her bir yatırım için ayrı ayrı hesaplanmak kaydıyla, "Performans Ücreti" tahsil eder. Performans ücreti tahsil edilmesi için dönemsel fon getirisinin pozitif olması ve aynı dönemdeki "Eşik Değer" getirisini aşması gerekmektedir. Ek olarak, "Dönem" sonundaki Fon Pay Değer'inin, aşağıda anlatıldığı şekilde bulunacak "Yüksek İz" değerini aşması gerekmektedir.

"Performans Gözden Geçirme Tarihi" 12. ayın son değerlendirme günüdür. Performans ücreti hesaplaması "Performans Gözden Geçirme" tarihinde ve satış gerçekleştiğinde yapılır.

Performans Ücreti: Pay sahipleri için her birim pay için Fon Birim Pay fiyatında oluşan getirinin eşik değer getirisini aşan kısmının %20'sidir.

Eşik Değer: Nispi getirinin hesaplanmasında kullanılacak "kıstas".

Nispi Getiri: Performans dönemi sonu itibarı ile hesaplanan portföyün vergi öncesi getiri oranından eşik değer değerinin çıkarılması sonucu bulunacak pozitif ya da negatif yüzdesel değerdir.

Yüksek iz değer: Alış tarihindeki fon birim pay değeri veya performans ücreti tahsil edilmiş ise performans ücreti tahsil edilen fon birim pay değeri.

Fon Birim Pay Değeri Getirisi: $\text{Fondan çıkış yapıldığı tarihteki veya performans değerlendirme dönemindeki fon birim pay değeri} / \text{Yüksek iz değer} - 1$

Bütün hesaplamalarda "İlk Giren İlk Çıkar (FIFO)" yöntemi uygulanır. Performans ücreti katılma payı sahipleri tarafından karşılanır. Performans ücreti, her takvim yılının 12. ayının son işgünü takip eden 2. iş günü katılma payı sahiplerinin fondan ayrılmasını beklemeksizin yukarıda anlatılan yöntem uygun olarak, yatırımcının kurucu nezdindeki cari hesabında yeterli bakiye bulunması durumunda cari hesaba borç kaydı yaratmak suretiyle veya hesapta yeterli bakiye bulunmaması halinde, yatırımcının hesabından tahsil edilemeyen bölümünün karşılığı kadar fon payı, ilave bir talep veya emir beklenmeksizin fona iade edilmek suretiyle katılımcılardan tahsil edilir.

Kurucu, performans kriteri olarak izahnamenin 2.5 maddesinde belirtilen eşik değer değerini kullanır. Bu değer, her bir yatırımcı için ve aynı yatırımcının her bir farklı tarihte fon alımını gerçekleştirdiği günden itibaren ayrı ayrı takip edilmeye başlanır ve fonda kalma süresi boyunca hesaplanır. Kurucu, her takvim yılının 12. ayının son işgünü takip eden 2. İşgünü yatırımcı bazında, katılma payı sahiplerinin fondan ayrılmasını beklemeksizin, fon katılma payını elinde bulundurduğu süreye ait fon eşik değerini aşan fon getirisi üzerinden %20 tutarında performans ücreti tahsil eder. Performans ücreti, her bir yatırımcı için ve aynı yatırımcının her bir farklı tarihte fon katılma payı alımını gerçekleştirdiği günden itibaren ayrı ayrı takip edilmeye başlanır. Dönem sonundaki değerlendirme günü ve/veya fondan çıkış tarihinde farklı giriş tarihleri için hesaplanan kar/zarar tutarları mahsup edilmeden birbirinden bağımsız olarak değerlendirilir.

Bu çerçevede, fona giriş yaptığı takvim yılı içerisinde olmak üzere fondan çıkış yapmak isteyen yatırımcılardan, fona giriş tarihindeki fon pay değeri ile fondan çıkmak istedikleri dönem sonundaki fon pay değeri arasındaki pozitif değişimin, aynı dönemdeki fon eşik değerini aşan kısmı üzerinden yukarıda belirtilen limitler paralelinde performans ücretine konu olan fon payı sayısı ile çarpılması suretiyle hesaplanacak performans ücreti tahsil edilir.

Performans ücreti hesaplamasında “High Watermark” (Yüksek İz Değer) uygulanır. Buna göre, fon satın alış tarihindeki fon pay değeri aynı zamanda “Yüksek İz” değeri olarak kabul edilir. Performans ücreti hesaplama günündeki fon fiyatının (fon pay değerinin) “Yüksek İz” değerini aşması ve nispi getirinin pozitif olması halinde performans ücreti tahsil edilir. Yüksek iz değer, performans ücreti alınan dönem itibarıyla performans ücretine esas birim pay değeri olarak yeniden belirlenir.

Eşik Değer Getirisi = (Dönem sonu (%80 BIST100 Getiri Endeksi + %20 BIST-KYD 1 Aylık Mevduat TL Endeksi)) / (Dönem başı (%80 BIST100 Getiri Endeksi + %20 BIST-KYD 1 Aylık Mevduat TL Endeksi)) -1

Fon getirisi = (Dönem sonu fon birim pay fiyatı / Yüksek iz değer) -1

Performans ücreti hesaplama gününde fon fiyatının Yüksek İz değerinin altında kalması halinde fon performans ücreti tahsil edilmez.

Bir sonraki performans ücreti hesabı için baz oluşturacak Yüksek İz değerinin belirlenmesinde üç durum ortaya çıkabilir:

- Fon getirisi pozitif ve fon getirisi eşik değerden yüksek ise Yüksek İz değer, performans ücreti kesilen tarihteki fon pay değeri olarak güncellenir.
- Fon getirisinin negatif ancak eşik değerinin getirisinden yüksek ise performans ücreti kesilmediğinden Yüksek İz değer en son performans ücreti kesilen tarihteki fon birim pay değeri olarak alınmaya devam eder.
- Fon getirisi pozitif, fakat fon getirisi eşik değerden düşük ise performans ücreti kesilmediğinden Yüksek İz değer performans ücreti kesilen tarihteki fon birim pay değeri olarak alınmaya devam eder.

Performans gözden geçirme tarihleri dışındaki tarihlerde satım talimatı verildiğinde hesaplanan performans ücreti satış tutarından düşülerek kalan kısım yatırımcıya ödenir.

Performans ücretinin hesaplanmasında aşağıdaki formül kullanılacaktır:

$$[(((\text{Fon birim pay değerinin getirisi} - \text{Eşik değerinin getirisi}) * \%20) * \text{dönem başı fon birim pay değeri} * \text{pay miktarı})]$$

Farklı dönemlerde girişi yapılan her bir pay için ayrı ayrı hesaplanır.

Performans Ücreti Hesaplamasına İlişkin Örnekler

Örnek 1:

Soru:

Yatırımcı 26 Ekim 2012 tarihinde Fon'a 100 TL birim fiyattan (fon pay değeri: 100 TL) 100.000 adet fon katılma payı satın almıştır.

O tarihten yılın son değerleme günü olan 31 Aralık 2012'ye kadar Fon'un getirisi %10,0 olmuştur (fon pay değeri 110 TL olmuştur). Aynı dönemdeki Eşik Değer getirisi ise %6,0 olmuştur.

Yatırımcı 15 Şubat 2013 tarihinde Fon'dan çıkmıştır.

Performans ücreti tahsilatının yapıldığı yılın son değerleme gününden fon çıkış tarihine kadarki dönemde (31/12/2012-15/02/2013 arası) fonun getirisi %10,0 (fon pay değeri: 121), Eşik değer getirisi ise %5,0 olarak gerçekleşmiştir.

Cevap:

15/02/2013 tarihinde gerçekleşen çıkış işleminden önce performans hesaplama dönemi sonu olan 31/12/2012'de aşağıdaki hesaplama yapılarak müşteriden performans komisyonu kesilmiştir.

Fon alım tarihinde Yüksek İz değer fon fiyatı olan 100 TL'dir. Performans değerlendirme tarihindeki fon fiyatı, Yüksek İz değerini aştığı ve nispi getiri pozitif olduğu için Performans Ücreti tahsil edilmiştir.

Nispi Getiri Oranı: %10 – %6 = %4

Pay başına Performans Oranı: (%10 – %6) x %20 = %0,8

Performans Ücreti: 100 TL x 100.000 pay x %0,8 = 80.000 TL olarak müşterinin TL cari hesabından kesilmiştir.

15/02/2013 tarihine geldiğimizde, bir önceki dönemin son değerlendirme günü olan 31/12/2012 tarihinde performans komisyonu kesildiği için bir sonraki Dönem için Yüksek İz değer bir önceki dönem performans ücreti kesilen değerlendirme günü oluşan pay fiyatı olan 110 TL olmuştur.

Yatırımcının Fon'dan çıkış yaptığı 15 Şubat 2013 tarihinde Fon fiyatı, Yüksek İz değerini aştığı ve nispi getiri pozitif olduğu için Performans Ücreti tahsil edilmiştir.

Nispi Getiri Oranı: %10 – %5 = %5

Performans Ücreti: (%10 – %5) x %20 x 100.000 x 110 = 110.000 TL olmuştur.

Örnek 2:

Soru:

Yatırımcı 15 Şubat 2015 tarihinde 100 TL birim fiyattan (fon pay değeri: 100 TL) 50.000 adet fon katılma payı satın almıştır.

1 Mart 2015 tarihinde 102 TL birim fiyattan 100.000 adet daha fon katılma payı satın almıştır. Yatırımcı 15 Mart 2015 tarihinde ise 80.000 adet fon katılma payını 120 TL fiyattan satmıştır.

Yılın ilk değerlendirme günü olan 30 Haziran 2015'de fon pay değeri 125 TL olmuştur.

Yılın son değerlendirme dönemi olan 31 Aralık 2015'de fon fiyatı 115 TL olarak gerçekleşmiştir.

Yatırımcı elinde kalan 70.000 adet fon katılma payını 15 Ocak 2016'da 135 TL fiyat ile satmıştır.

Eşik Değerin getirisi:

- 15 Şubat 2015 – 15 Mart 2015 arasında %3,5,
1 Mart 2015 – 15 Mart 2015 arasında %2,5,
1 Mart 2015 – 30 Haziran 2015 arasında %2,5,
30 Haziran 2015 – 31 Aralık 2015 arasında %4,0 olmuştur.
31 Aralık 2015 – 15 Ocak 2016 arasında %5 olmuştur.

Yatırımcı 2015 yılı Haziran ayında da fonda kalmaya devam etmiş, kalan paylarını 135 fiyat ile 15 Ocak 2016'da satmıştır.

Cevap:

Yatırımcının farklı dönemlerde yaptığı yatırımlar ayrı ayrı takip edilmiştir. FIFO uygulamasına göre, yatırımcının 15 Mart 2015 tarihinde satmış olduğu 80.000 adet fon katılma paylarına ilişkin Performans Ücreti hesaplamasında:

- 50.000 adet pay için 15 Şubat 2015 – 15 Mart 2015 arası dönem getirileri,
 - 30.000 adet pay için ise 1 Mart 2015 – 15 Mart 2015 arasındaki dönem getirileri kullanılmıştır.
- 15 Şubat 2015 tarihinde satın alınan 50.000 paylık kısım için Yüksek İz değeri 100 TL'dir. Buna göre fondan çıkışın gerçekleştiği 15 Mart 2015 tarihindeki Fon fiyatı, Yüksek İz Değeri aştığı ve nispi getiri pozitif olduğu için Performans Ücreti tahsil edilmiştir.

Dönemin fon getirisi: %20 (120/100-1)

Nispi Getiri: %20 – %3,5 = %16,5

Performans Ücreti: (%20,0 – %3,5) x %20 x 100 TL x 50.000 pay = 165.000 TL

Kalan 30.000 adet pay için;

1 Mart 2015 tarihinde satın alınan 100.000 paylık fon için Yüksek İz değeri 102 TL'dir. Buna göre;

Dönemin fon getirisi: %17,65 (120/102-1)

Nispi Getiri: %17,65 – %2,5 = %15,15

Performans Ücreti: (%17,65 – %2,5) x %20 x 102 x 30.000 pay = 92.700 TL

Yatırımcıdan tahsil edilen toplam Performans Ücreti: 165.000 + 92.700 = 257.700 TL olmuştur.

30 Haziran 2015 değerlendirme gününde yatırımcının elinde kalan 70.000 katılma payı için performans ücreti hesaplanmıştır.

Yatırımın yapıldığı 1 Mart 2015 tarihinde Yüksek İz değer 102 TL, 30 Haziran 2015 değerlendirme gününde fon fiyatı 125 TL olmuştur.

Dönemin fon getirisi: %22,54 (125/102-1)

Nispi Getiri: %22,54 – %2,5 = %20,04

Performans Ücreti: $(\%22,54 - \%2,50) \times \%20 \times 102 \times 70.000 \text{ pay} = 286.300 \text{ TL}$ Performans Ücreti kesilmiştir.

Bir sonraki hesaplama dönemi için başlangıç Yüksek İz değeri 125 TL olmuştur.

31 Aralık 2015 değerlendirme gününde 70.000 adet katılma payı Performans Ücreti hesaplamasına ilişkin olarak 30 Haziran 2015 – 31 Aralık 2015 arasındaki getiriler kullanılmıştır.

Dönemin Fon Getirisi: $(115/125-1) = -\%8$

30/06/2015-31/12/2015 tarihleri arası Eşik Değer: %4

31 Aralık 2015 değerlendirme tarihinde fonun getirisi eşik değer getirisinin altında kaldığı ve fon getirisi negatif (-) olduğu için performans ücreti oluşmamıştır.

15 Ocak 2016 tarihinde ise; 31/12/2015 tarihinde performans ücreti kesilmediği için müşterinin çıkış talep tarihi olan 15/01/2016 tarihinde performans ücreti hesaplama dönemi 30/06/2015 – 15/01/2016 olacaktır. Buna göre; Yüksek İz değeri 125 TL'dir.

Fonun dönem getirisi: $135/125-1 = \%8$

Eşik Değer getirisi: %9,2

15 Ocak 2016 tarihindeki 70.000 payın satışı esnasında pozitif fon getirisi olmasına rağmen eşik değer getirisinin altında kaldığından performans ücreti tahsil edilmemiştir.

Örnek 3:

Soru:

Yatırımcı 26 Eylül 2014 tarihinde Fon'a 100 TL birim fiyattan (fon pay değeri: 100 TL) 100.000 adet fon katılma payı satın almıştır.

O tarihten yılın son değerlendirme günü olan 31 Aralık 2014'e kadar Fon'un getirisi %8,0 olmuştur (fon pay değeri 108 TL olmuştur). Aynı dönemdeki Eşik değer getirisi ise %2,0 olmuştur.

Yatırımcı 15 Nisan 2015 tarihinde Fon'dan çıkmıştır.

Performans ücreti tahsilatının yapıldığı yılın son değerlendirme gününden fon çıkış tarihine kadarki dönemde (31/12/2014-15/04/2015 arası) fonun getirisi %10,0 (fon pay değeri: 118,8 TL), Eşik Değer getirisi ise %5,0 olarak gerçekleşmiştir.

Cevap:

15/04/2015 tarihinde gerçekleşen çıkış işleminden önce performans hesaplama dönemi sonu olan 31/12/2014'te aşağıdaki hesaplama yapılarak yatırımcıdan performans ücreti alınmıştır.

Fon alım tarihinde Yüksek İz değer fon fiyatı olan 100 TL'dir. Performans değerlendirme tarihindeki fon fiyatı, Yüksek İz değerini aştığı ve nispi getiri pozitif olduğu için Performans Ücreti tahsil edilmiştir.

Nispi Getiri Oranı: $\%8 - \%2 = \%6$

Pay başına Performans Oranı: $(\%8 - \%2) \times \%20 = \%1,2$

Performans Ücreti: $100 \text{ TL} \times 100.000 \text{ pay} \times \%1,2 = 120.000 \text{ TL}$ olarak müşterinin TL cari hesabından kesilmiştir.

15/04/2015 tarihine gelindiğinde, bir önceki dönemin son değerlendirme günü olan 31/12/2014 tarihinde performans ücreti alındığı için bir sonraki Dönem için Yüksek İz değer bir önceki dönem performans ücretine esas pay fiyatı olan 108 TL olmuştur.

Yatırımcının Fon'dan çıkış yaptığı 15 Nisan 2015 tarihinde Fon fiyatı, Yüksek İz değerini aştığı ve nispi getiri pozitif olduğu için Performans Ücreti tahsil edilmiştir.

Nispi Getiri Oranı: $\%10 - \%5 = \%5$

Performans Ücreti: $(\%10 - \%5) \times \%20 \times 100.000 \times 108 \text{ TL} = 108.000 \text{ TL}$ olmuştur.

Fonun Dönüşümü ve karşılaştırma ölçütünün değişmesi sebebi ile Performans ücreti hesaplamaları 12.03.2026 tarihinden itibaren başlamaktadır.